

فصلنامه پژوهشی - تخصصی شهرسازی و معماری هویت محیط

دوره ۲، شماره ۵، زمستان ۱۳۹۹

شاپا الکترونیکی: ۹۷۸۲-۲۷۱۶

<http://www.ei-journal.ir>

صص. ۴۸ - ۳۶

سنجش کیفیت مبلمان شهری و نقش آن در توسعه گردشگری شهری (مورد مطالعه: دریاچه زریبار)

لقمان فرشاد^۱، ایوب ذوقی، گونا مهردادانش

دانشجوی کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری، جغرافیا، تهران، تهران، ایران

loghman.farshad.73@gmail.com

دانشجو دکتری، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، برنامه‌ریزی و علوم محیطی، تبریز، تبریز، ایران

ayoubzoghi.saghez@gmail.com

دانش آموخته کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، علوم انسانی، پیام نور پاره، پاره، ایران

gonamehrdanesh1360@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۰۷

DOI:10.22034/(JRUPA-EI).2021.283661.1075

چکیده

مبلمان شهری در ایجاد ارزش و جذابیت فضاهای گردشگری افزوده، محلی برای حضور مردم و محلی برای تعاملات اجتماعی شهروندان، نشاط، رفاه، آسایش، تقویت جنبش‌های گردشگری، توسعه اقتصادی و ایجاد شغل موثر است. هدف از این مطالعه کیفیت اجزای مبلمان شهری (کیفیت فضا، قرارگیری صحیح مبلمان، ایمنی، زیبایی و ساختار ناهموار شهری) و تأثیر آن بر توسعه فضاهای گردشگری شهری است. روش کاربردی توصیفی-تحلیلی است. روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات خبرگان حوزه برنامه‌ریزی شهری و گردشگری و پایایی ابزار با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ تأیید شد. جامعه آماری شامل شهروندان و گردشگران منطقه بود، تعداد نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۸۰ نفر برآورد شد که با نمونه‌گیری تصادفی ساده در میان گردشگران ورودی به منطقه و شهروندان تکمیل شد. نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه نشان داد که کیفیت مبلمان شهری در دریاچه زریبار از نظر ابعاد کلی مبلمان شهری چندان مناسب نیست. نتایج آزمون رگرسیون چندگانه است (۰/۶۵۵) تغییرات وابسته است و مدل متغیر زیبایی مبلمان شهری با بیشترین ضریب استاندارد ۰/۸۴۳ در توضیح متغیر وابسته آن. سپس کیفیت فضا با ضریب ۵۱۹/۰، ساختار ناهموار شهری با ضریب ۰/۳۱۸ و جایگذاری صحیح مبلمان شهری با ضریب استاندارد ۰/۱۷۱ متغیرها هستند.

واژگان کلیدی: مبلمان شهری، رضایت مندی، توسعه فضاهای گردشگری شهری، دریاچه زریبار.

نحوه استناد به مقاله:

فرشاد، لقمان، ذوقی، ایوب، مهردادانش، گونا (۱۴۰۰) سنجش کیفیت مبلمان شهری و نقش آن در توسعه گردشگری شهری (مورد مطالعه: دریاچه زریبار) فصلنامه پژوهشی - تخصصی شهرسازی و معماری هویت محیط، ۲(۵)، زمستان ۱۳۹۹. ۴۸-۳۶.
http://www.ei-journal.ir/article_135483.html

امروزه شهرها با ارائه کالا و خدمات متنوع دامنه وسیعی از فعالیت های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را فراهم می آورند، همچنین آنها با ارائه فعالیت های خدماتی مانند امکانات پذیرایی و فراغتی، زمینه توسعه فضاهای گردشگری شهری را فراهم کرده اند (Postma et al., 2017:98). در بسیاری از کشورهای موفق در صنعت گردشگری شهر پایه و اساس توسعه فضاهای گردشگری است. عوامل متعددی در تحول گردشگری شهری نقش دارند. یکی از عوامل مهم در ایجاد جاذبه های گردشگری شهری فضاهای عمومی اعم از مبلمان شهری، فضاهای سبز شهری، مراکز اقامتی مدرن، فضاهای تفریحی و سرگرمی، فضاهای خرید بزرگ شهری، موزه ها و مراکز فرهنگی و هنری و... است (Hamzeh et al., 2016: 133). در واقع، شهرها مقصد اصلی گردشگری هستند و شهرهای که دارای منظره شهری مطلوب تری هستند، در جذب گردشگران موفق ترند (Kazemi et al, 2020,67). مبلمان شهری مهمترین عنصر در برنامه ریزی یک شهر، ایجاد فضاهای زندگی شهری و برجسته سازی هویت شهری است. مبلمان شهری به عنوان عنصری در نظر گرفته می شوند که فضاهای شهری را به فضاهای قابل زندگی تبدیل می کنند و باعث راحتی و زیبایی می شوند. علاوه بر این، مبلمان شهری با پاسخگویی به نیازهای زندگی روزمره مردم در شهر، کیفیت زندگی شهری را افزایش می دهد (ERTÜRK, 2019:45). در میان مناطق شهری، مبلمان شهری حوزه هایی محسوب می شود که شهروندان به طور گسترده ای از آنها استفاده می کنند. علاوه بر این می تواند به طور بالقوه نقشی مهم در ارتقای کیفیت اجتماعی زندگی انسان ها با ایجاد حس مشابه مکان برای جامعه شهری داشته باشد (Ziyae, 2018,28). مبلمان شهری از عناصر فضای شهری که در کیفیت، کمیت، زیبایی، راحتی، دوام و استقرار مناسب عناصر مستقر در محیط و فضای شهری نقش عمده ای را در دستیابی به یک شهر سالم و زیبا ایفا می کند (بصیری و زینالی عظیم، ۱۳۹۸:۲۳۰). مبلمان شهری مکان ها را برای استراحت، نشستن و غذا خوردن و برخوردهای اجتماعی با دیگران ممکن می سازد. چنین مکان هایی ممکن است برای افراد مسن، افراد دارای تحرک محدود و بزرگسالانی که فرزندان کوچک دارند از اهمیت بالایی برخوردار باشد. علاوه بر جنبه عملکردی آنها مبلمان شهری مانند نیمکت ها و میزها در پارک ها و میدانی نیز از نظر اجتماعی دارای اهمیت است؛ زیرا آنها در این مکان باعث افزایش تعامل اجتماعی در بین افراد می شوند (Firdevs, 2013,67). بنابراین می توان گفت با افزایش کیفیت مبلمان شهری به ویژه از نظر مکان یابی، طراحی و گزینش و افزایش مطلوبیت فضای شهری و توجه به عوامل فرهنگی و روانشناسانه محیط شاهد جذب شهروندان برای گذران اوقات فراغت باشیم (مافی و همکاران، ۱۳۹۵: ۹۹). شهرستان مریوان یکی از شهرهای مرزی کشور در استان کردستان است که با قرار گیری در مجاورت دریاچه زریبار و به دلیل داشتن طبیعتی بکر، چشم اندازهای کوهستانی و آب و هوایی مطلوب، به یکی از مقاصد مهم و ارزشمند گردشگری در غرب کشور تبدیل شده است. دریاچه زریبار مریوان از جمله یکی از سایت های گردشگری استان کردستان است. دریاچه ای که یکی از بزرگترین دریاچه های آب شیرین ایران به شمار می آید و از معروف ترین و زیباترین جاذبه های طبیعی غرب کشور محسوب می شود. ولی به دلیل نبود وجود بعضی از مبلمان شهری در دریاچه زریبار و کمترین میزان خدمات رسانی در سایت گردشگری دریاچه زریبار که با توجه به میزان اهمیت دریاچه زریبار در جذب گردشگران داخلی و خارجی (اقلیم کردستان عراق) باید به مبلمان شهری این دریاچه توجه ویژه ای شود و در جهت بهبود، افزایش کارایی، زیبایی و رفع نواقص آن برنامه ریزی دقیقی صورت گیرد. بنابراین پژوهش حاضر به بررسی میزان رضایت مندی از کیفیت مبلمان شهری در دریاچه زریبار و همچنین به شناسایی تاثیر مبلمان شهری در توسعه گردشگری شهری دریاچه زریبار در شهرستان مریوان پرداخته خواهد شد.

۲- مبانی نظری

۲-۱- مبلمان شهری

مبلمان واژه ی فرانسوی به معنای مجموعه اثاثیه و دکوراسیون یک محل است. مبلمان شهری به مجموعه ی وسیعی از وسایل، اشیاء، دستگاه های نمادها و عناصری گفته می شود که چون در شهر و خیابان و در کل در فضای باز نصب شده اند و مورد استفاده ی عمومی قرار می گیرند، به این نام معروف شده اند (کارگر و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۰۹). یا به عبارتی دیگر مبلمان شهری به مجموعه وسیعی از وسایل، اشیاء، دستگاه ها، نمادها، خرده بناها، فضاهای و عناصری گفته می شود که چون در خیابان

و در کل فضای باز شهر نصب شده اند و استفاده عمومی دارند، به این اصطلاح معروف شده اند (حمزه و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۱۵).

دیدگاه نظریه پردازان که در مورد مبلمان شهری و نقش آن در فضاهای شهری مطالعات و نظریاتی ابراز داشته اند، در جدول ۲ ارائه شده است:

جدول ۱- دیدگاه های نظریه پردازان مبلمان شهری و معیارهای آن

دیدگاه مبلمان شهری	نظریه پرداز(سال)
ویژگی های فرهنگی و مذهبی و قومی و نژادی و تکنیکی و اقتصادی جوامع بشری را نیز در بر گرفته و فراتر از آن، مجموعه شناخت های عینی انسان و از جمله فضاهای کالبدی زیست وی را نیز در بر می گیرد.	(Morris ,1995)
عناصری که برای راحتی، آسایش، ارائه اطلاعات، کنترل حرکت ها، ایجاد امنیت و رفاه حال استفاده کنندگان در فضای باز و سبز یا خیابان ها قرار داده می شوند، در مجموع، مبلمان یا اثاثه شهری نام دارند.	(Harris and Dines ,1998)
مبلمان شهری به عنوان یکی از عناصر مهم شهرها محسوب میشود که اثاثیه، تجهیزات یا مبلمان شهری، اصطلاحات رایج این تسهیلات و امکانات شهری هستند. نقش مهمی در شناخت شهر، به خصوص افزایش رفاه اجتماعی ایفاء می کند.	(Harris and Dines ,1998)
مبلمان شهری، عناصر ساختاری هستند که با وابسته بودن به نماهای فرهنگی شهرها و کشورها با هم متفاوت اند.	(Harris and Dine,1998)
به طور متداول برای ارجاع دادن به نیمکت ها، استانداردهای روشنایی، ظروف آشغال و غیره استعمال می شود.	(Malo ,2002)
مبلمان شهری، عناصر ساختاری هستند که با وابسته بودن به نماهای فرهنگی شهرها و کشورها با هم متفاوتند.	(Bolut and Atabig,2007)
مبلمان شهری بخشی از فضا های باز و عمومی شهرها هستند که به نوعی تبلور ماهیت زندگی جمعی می باشند، مبلمان شهری شامل طیف گسترده ای از انواع فضای های عمومی تا خصوصی می باشند.	(Gel ,2010)
مبلمان شهری مکانها را برای استراحت، نشستن و غذا خوردن و برخوردهای اجتماعی با دیگران ممکن می سازد.	(Ferdows ,2013)
ویژگی های داخلی و نماد فرهنگی را در زمان و مکان منعکس می کند.	(Abdul Wahab et al,2015)

منبع: نویسندگان و دیگران، ۱۴۰۰.

۲-۲ رضایتمندی

رضایت مندی شهروندی ابزاری مهم برای تعیین دیدگاه شهروندان به شهری است که در آن زندگی می کنند. این رضایت ر شهرهای گوناگون جهان متفاوت است (Nigro & González Císaro, 2016). رضایتمندی از معیارهای کلیدی سنجش میزان کیفیت محیطی مطرح شده است و بدین ترتیب کیفیت محیط را این گونه تعریف می کنند یک محیط باکیفیت بالا، احساس رفاه و رضایتمندی به جمعیتش را با ویژگی هایی که ممکن است فیزیکی، اجتماعی و یا سمبلیک باشد منتقل می کند (مبارکی و پیرخضرائیان، ۱۳۹۷: ۳۲). از دیدگاه لینچ فضای شهری باید تصویری را به ناظر ارائه کند که در آن احساس امنیت و لذت داشته باشد. همچنین رابطه ای موزون میان شخص و جهان خارج شکل دهد. این امر زمانی امکان پذیر است که شهروندان احساس کنند کیفیت زندگی شان مطلوب است که این امر همان رضایت از سلامت جسمانی (فیزیکی)، سلامت روانی، رابطه اجتماعی و محیط است (ایستگلدی و همکاران، ۱۳۹۷: ۷۴۰).

۲-۳ نقش مبلمان شهری در توسعه فضاهای گردشگری شهری

گردشگری به عنوان یک صنعت پیشرو در جهان توسعه فراوان یافته است و بسیاری از کشورها با بهره گیری از فاکتورهای جذب توریسم همچون سیستم مبلمان شهری زیبا و با کیفیت به تقویت حرکت های توریستی خود پرداخته و وضعیت خود را به ویژه از بعد اقتصادی بهبود می بخشند. مبلمان شهری بخش زیادی از فضاهای شهری را سامان می دهد و باعث بالا رفتن کیفیت استفاده گردشگران از مراکز و توسعه فضاهای گردشگری می شود (آبان در، ۱۳۹۵: ۱). نقش اصلی مبلمان شهری در سطح خیابان ها و فضاهای شهری ایجاد مکان هایی است که زبان ناطق هویت انسان و منظر شهری مطلوب باشد، در تعریف شخصیت عملکردی فضاهای شهری نقش مهمی ایفا می کند و در چگونگی روحیه شهر و مردم بسیار مؤثر است (محمودی و علیمردانی، ۱۳۹۴: ۳۷). مبلمان شهری علاوه بر ایجاد کردن فضایی آرام و دلپذیر می تواند بر زیبایی و چشم نواز بودن محیط شهری بیفزاید (آزاد خانی و طهماسبی کیا، ۱۳۹۵: ۹۷). بنابراین می توان گفت که مبلمان شهری مقوله ای است که می تواند در ایجاد ارزش و جذابیت افزوده در جاذبه های گردشگری تأثیر مناسبی بر جای گذارد. همچنین فضاهای همگانی شهری (مبلمان شهری) علاوه بر این که مکانی برای حضور مردم و محل تعاملات اجتماعی شهروندان است، به عنوان توسعه فضاهای گردشگری نیز مورد استفاده گردشگران قرار می گیرد (ملکیان، ۱۳۹۲: ۵۵).

۲-۴- پیشینه پژوهش

با توجه به اهمیت و نقش مهم مبلمان شهری در توسعه فضاهای گردشگری همچون ارتقای کیفیت اجتماعی زندگی انسان، افزایش مطلوبیت فضای شهری، توجه به عوامل فرهنگی و روانشناسانه محیط شهروندان و ... در توسعه و جذب گردشگری در سال های اخیر، توجه زیادی به مطالعات در این زمینه شده است، علاوه بر این از لحاظ روش شناسی تحقیقاتی که ارتباط با نقش مبلمان شهری در توسعه فضای گردشگری، گردشگری شهری یا فضاهای شهری انجام شده متغیر وابسته مورد بررسی و سنجش قرار نگرفته و میزان تاثیر گذاریش پیش بینی نشده است، که در ادامه به نمونه هایی از مطالعات داخلی و خارجی مشابه تحقیق که در جدول (۱) اشاره شده می پردازیم؛

جدول ۲- پژوهش های داخلی و خارجی

نویسنده (سال)	عنوان پژوهش	یافته های پژوهش
شمس الدینی و نصیبی (۱۳۹۸)	جایگاه چیدمان مبلمان شهری در شادابی و سرزندگی فضاهای شهری (مطالعه موردی: مناطق ۱۱ گانه شهرداری شیراز)	نحوه ی چیدمان مبلمان شهری بر شادابی فضای شهری در سطح معناداری ۰/۰۰۰ تأثیر دارد. همچنین این امر در بین سایر متغیرهای مبلمان شهری (تفریحی- فراغتی، خدماتی، زیست محیطی، بهداشتی، ترافیکی و تجهیزات و تأسیسات) توانسته است بر شادابی فضای شهری تأثیر گذار باشد.
غریب زاده (۱۳۹۸)	نقش مبلمان در توسعه گردشگری شهری با میانجی گری رضایت (مورد مطالعه: گردشگران و شهروندان شهر شیراز)	مبلمان شهری بر رضایت گردشگران اثر مستقیم و معناداری دارد و رضایت بر توسعه گردشگری شهری اثر مستقیم و معناداری دارد. مبلمان شهری می تواند موجب توسعه گردشگری شهری شود.
شربتی و همکاران (۱۳۹۷)	تحلیل عملکرد مبلمان شهری در فضاهای شهری، مورد مطالعه: شهرگران	مبلمان شهری بر زیباسازی و هویت بخشی فضاهای شهری، سلامت جسمانی و روانی شهروندان و کیفیت بخشی فضاهای شهری تأثیر دارد. هم چنین بین متغیرهای مبلمان شهری و جذب گردشگر در شهرگران و نیز بین متغیرهای مبلمان شهری و توسعه گردشگری شهری رابطه معنادار و مثبت وجود دارد.

حمزه و همکاران (۱۳۹۶)	بررسی و تجزیه و تحلیل طراحی و بازطراحی مبلمان شهری در راستای زیباسازی شهری در ابعاد مختلف با تأکید بر توسعه گردشگری و پویایی اقتصادی در آستارا	طراحی مبلمان شهری مطلوب از طریق زیباسازی ریخت شهری و نیز کاهش حوادث غیر منتظره و ناخوشایند و تأمین رفاه گردشگران باعث ایجاد جذابیت و آفرینش تصویر ذهنی مطلوب برای گردشگران شده و با کمک به جذب گردشگر اقتصاد شهری را نیز ارتقا می دهد.
کیایی (۱۳۹۶)	سنجش تأثیر مبلمان شهری در هویت بخشی و سرزندگی بافت های تاریخی شهری گرگان	مبلمان شهری بر زیباسازی و هویت بخشی فضاهای شهری، سلامت جسمانی و روانی شهروندان و کیفیت بخشی فضاهای شهری تأثیر دارد همچنین بین متغیرهای مبلمان شهری و جذب گردشگر در شهر گرگان و نیز بین متغیرهای مبلمان شهری و توسعه گردشگری شهری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
ملکیان و همکاران (۱۳۹۵)	اهمیت فضاهای همگانی شهری در توسعه پایدار گردشگری شهری در شهر همدان	و با ارتقای فضاهای همگانی شهری و عناصر اصلی موجود در آن از جمله تجهیزات و مبلمان شهری، می توان در راستای نیل به توسعه پایدار گردشگری و ارتقای رضایتمندی و جذب گردشگر شهری گام برداشت.
لحمیان و همکاران (۱۳۹۲)	نقش مبلمان شهری در توسعه گردشگری در شهر ساری	بین متغیرهای مبلمان شهری و توسعه گردشگری و نیز بین متغیرهای زیباسازی مبلمان شهری و جذب گردشگر در شهر ساری رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. و بیان می دارند که با زیباسازی و بالا بردن کیفیت فضا و مبلمان شهری در شهر می توان شاهد جلب و جذب هر چه بیشتر گردشگر و نیز توسعه گردشگری بود.
کاظمی و همکاران (۲۰۲۰)	تعیین و رتبه بندی عوامل چشم انداز شهری تأثیرگذار بر توسعه گردشگری (تأکید بر مبلمان شهری)	بین چشم انداز شهر و توسعه گردشگری و همچنین بین مبلمان شهری و پیشرفت گردشگری رابطه معنی داری وجود دارد. از این طریق عناصر زیبایی شناختی محیط و عوامل ادراکی - یکسان محیط بیشترین تأثیر را در جذب گردشگر دارند و عناصر مبلمان شهری موثر هستند.
یوسلو ^۲ (۲۰۱۹)	طراحی مبلمان شهری در یک مکان تاریخی مورد مطالعه (سافران بلو ترکیه)	مبلمان شهری با پاسخگویی به نیازهای زندگی روزمره مردم در شهر، کیفیت زندگی شهری را افزایش می دهد. به علاوه، وقتی مبلمان شهری به درستی طراحی نشود، نمی تواند به اندازه کافی در هویت شهر نقش داشته و چهره شهر را توسعه دهد.
واردنو و سولامی (۲۰۱۶)	در اثرات مبلمان درخشان بر روحیه افراد	با استفاده از آزمون آماری آنووا نتیجه گرفتند که تنظیم ثابت مبلمان درخشان، تأثیر مطلوب تری بر خلق و خوی افراد جامعه دارد.
کاردانچروک ^۳ و همکاران (۲۰۱۶)	ارزیابی ادراک رسانه ای از نظرسنجی های خیابانی	فضاهای مشترک به طور کلی مثبت عمل می کنند. یافته های تحقیق نشان داد که معیارهای عملکرد عابر پیاده، و ایمنی تأثیر فرماندهی بر سایر معیارهای عملکرد و با پیوند پنج هدف از موفقیت درک فضاهای مشترک شهری داشت.

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

۳- روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف از نوع کاربردی است. و از لحاظ ماهیت و روش انجام پژوهش، توصیفی - تحلیلی است. برای جمع آوری داده ها و اطلاعات، از دو روش کتابخانه ای و میدانی از روش مشاهده از منطقه مورد مطالعه و همچنین توزیع پرسشنامه استفاده شده است. بر این اساس دو پرسشنامه طراحی شده است که یکی از آن ها میزان رضایت مندی از کیفیت مبلمان شهری و دیگری نقش مبلمان شهری بر توسعه فضاهای گردشگری شهری دریاچه زریبار بررسی می کند. روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات متخصصین در زمینه برنامه ریزی شهری و گردشگری تأیید و پایایی ابزار نیز با استفاده از آزمون آلفای

² Yoslu

³ Kardanchrok

کرونباخ تأیید شده که مقدار آن در هر یک از شاخص‌های مبلمان شهری و توسعه گردشگری شهری به ترتیب برابر ۰/۸۰۵ و ۰/۹۰۳ می‌باشد. نتایج ضرایب آلفا مذکور به تفکیک هر کدام از عوامل در جدول شماره (۳) ارائه شده است.

جدول ۳- ضرایب آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

شاخص	ابعاد	گویه	ضرایب آلفا	شاخص	ابعاد	گویه	ضرایب آلفا
مبلمان شهری	کیفیت فضا	۷	۰/۷۲۱	توسعه گردشگری شهری	زیست محیطی	۶	۰/۸۵۱
	ایمنی	۵	۰/۸۳۰		اجتماعی - فرهنگی	۵	۰/۸۲۸
	جانمایی مبلمان شهری	۴	۰/۸۶۵		اقتصادی	۵	۰/۷۹۸
	زیبایی مبلمان شهری	۹	۰/۸۰۲		کل ابعاد	۱۶	۰/۹۰۳
	ساختار ناموزون مبلمان	۴	۰/۷۱۲				
	کل ابعاد	۲۸	۰/۸۰۵				

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

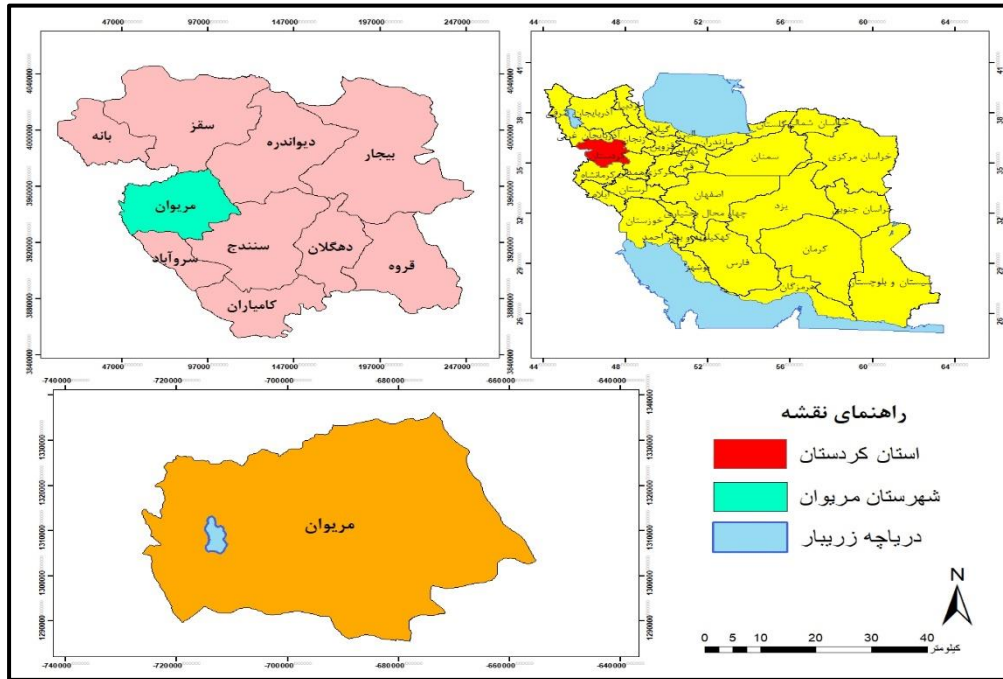
جهت بررسی متغیرهای مبلمان شهری از دیدگاه گردشگران و شهروندان، ۵۰ بعد در ۵ طیف از نوع لیکرت (۱ = خیلی کم تا ۵ = خیلی زیاد) در منطقه مورد مطالعه سنجش قرار گرفت. این ابعاد از مطالعات مافی و همکاران (۱۳۹۵)، بصیری و زینالی عظیم (۱۳۹۸)، محمدی و پیشگر (۱۳۹۷)، مبارکی و پیرخضران (۱۳۹۷)، یوسلو (۲۰۱۹)، ویل و ایتال (۱۹۸۵)، مالو (۲۰۰۲)، فیردوز (۲۰۱۳)، ضیایی (۲۰۱۸)، ایرتک (۲۰۱۹) و شاه حسینی و شاه پور مراد (۱۳۹۵) استخراج شده است (جدول ۴).

همچنین متغیر توسعه گردشگری شهری، ۳ بعد در ۵ طیف از نوع لیکرت (۱ = خیلی کم تا ۵ = خیلی زیاد) اثر مبلمان شهری بر توسعه گردشگری شهری اندازه‌گیری قرار گرفت. این ابعاد از مطالعات حمزه و همکاران (۱۳۹۵)، بصیری و زینالی عظیم (۱۳۹۸)، غریب زاده (۱۳۹۸)، شربتی و همکاران (۱۳۹۷)، ملکیان و همکاران (۱۳۹۵)، لحمیان و همکاران (۱۳۹۲)، محمودی و علیمردانی (۱۳۹۴)، آبان در (۱۳۹۵)، کاظمی و همکاران (۲۰۲۰) و آزاد خانی و طهماسبی (۱۳۹۵) استخراج شده است (جدول ۴). جامعه آماری شامل شهروندان و گردشگران به منطقه، تعداد حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۸۰ نفر برآورد گردید که به روش تصادفی ساده از میان گردشگران وارده شده به منطقه و شهروندان، پرسشنامه‌های مورد نظر تکمیل شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، ابتدا کیفیت مبلمان شهری منطقه مورد مطالعه با استفاده از میانگین و انحراف معیار اندازه‌گیری شد، سپس با استفاده از آزمون‌های آماری T تک نمونه‌ای و رگرسیون چندگانه به تبیین متغیر وابسته در نرم افزار SPSS²⁶ و جهت تولید نقشه منطقه مورد مطالعه از نرم افزار Arc GIS^{10.8} استفاده شد.

۴- معرفی محدوده پژوهش

دریاچه زریبار در فاصله ۲ کیلومتری شمال غربی شهر مریوان و طول جغرافیایی ۴۶ درجه و ۱۰ دقیقه و عرض ۳۵ درجه و ۳۱ دقیقه و ارتفاع ۱۲۵۰ متری از سطح دریا قرار گرفته است. وسعت دریاچه زریبار به دلیل تغییرات حجم آبی در فصول مختلف متغیر می‌باشد. حداقل عمق آن حدود ۲ متر و حداکثر ۶ متر گزارش شده است. حجم تقریبی دریاچه حدود ۳۰ میلیون متر مکعب بر آورده شده است. محیط نیزارهای اطراف دریاچه حدود ۲۲/۵ کیلومتر می‌باشد. رطوبت نسبی برابر ۵۹/۴ درصد است. آب دریاچه، شیرین و از تعدادی چشمه‌های کف جوش و نزولات جوی تأمین می‌گردد. دریاچه زریبار به دلیل نیزارهای اطراف و همچنین انواع گیاهان آبی و حاشیه

ای زیستگاه مناسبی برای انواع جانداران از جمله ماهیان، پرندگان و پستانداران می باشد. دریاچه ی زیربار می باشد، به یکی از مقاصد مهم و ارزشمند گردشگری در غرب کشور تبدیل شده است (پناهیده، ۱۳۹۲: ۵۵).

شکل ۱: نقشه موقعیت منطقه مورد مطالعه (ماخذ: نویسندگان، ۱۴۰۰).

۵- بحث و یافته ها

۵-۱ میانگین و انحراف معیار میزان رضایت از مولفه های مبلمان شهری

برای شناسایی میزان رضایتمندی از کیفیت عناصر مبلمان شهری محدوده مورد مطالعه، میانگین و انحراف معیار هر یک از شاخص ها ارائه شد. همان طور که در جدول (۴) میانگین نظرات جامعه آماری در ابعاد پنجگانه درج شده است. نتایج پاسخ دهندگان نشان می دهد بیشترین میزان رضایت از مبلمان شهری منطقه مورد مطالعه مربوط به متغیرهای «امنیت زنان و کودکان» با میانگین ۴/۰۴ و انحراف معیار ۰/۷۵۹ (بعد ایمنی) و متغیر «امنیت دریاچه در روز» با میانگین ۴/۰۱ و انحراف معیار ۰/۸۳۱ (بعد ایمنی) می باشند. کمترین میزان رضایت از مبلمان شهری مربوط به متغیر «کارایی سیستم دفع فاضلاب و جمع آوری زباله» که با میانگین ۱/۹۹ و انحراف معیار ۰/۸۷۰ (بعد ساختار نمونه شهری)، متغیر «آبخوری ها و وضعیت سرویس بهداشتی» که با میانگین ۲/۰۱ و انحراف معیار ۰/۸۷۲ (بعد زیبایی مبلمان شهری)، متغیر «کفپوش خیابان ها و پیاده رو ها» که با میانگین ۲/۷ و انحراف معیار ۰/۶۲۹ (بعد ساختار نمونه شهری)، می باشند. بنابراین می توان نتیجه گرفت که میانگین رضایت مندی شاخص های مبلمان شهری دریاچه زیربار از وضعیت نامطلوب و نامناسبی برخوردار است.

جدول ۴- میانگین و انحراف معیار میزان رضایت از مبلمان شهری

معیار	زیر معیار	میانگین	انحراف معیار
کیفیت فضا	گل کاری در حاشیه خیابان	۲/۴۰	۰/۷۵۱
	زیبایی پیاده رو و خیابان بندی ها	۲/۲۶	۱/۰۹
	داشتن چراغ و روشنایی مناسب در شب	۲/۳۴	۰/۷۲۸
	تعدد نیمکت های موجود برای نشستن و گذراندن اوقات فراغت در دریاچه	۲/۹۹	۱/۸۳۸

۱/۰۵۷	۲/۵۹	تجهیزات اطلاع رسانی	
۰/۹۳۱	۲/۹۱	مطبوعیت رنگ های بکاررفته در جدول ها	
۱/۱۰۱	۳/۳۶	سرعت گیر پل هوایی، خط کشی عابر پیاده	ایمنی
۰/۷۷۳	۴/۰۱	امنیت دریاچه در روز	
۰/۸۳۸	۳/۲۹	امنیت دریاچه در شب	
۰/۷۵۹	۴/۰۴	امنیت زنان و کودکان	
۰/۶۹۸	۲/۹۶	جانمایی مناسب عناصر مبلمان شهری	جانمایی صحیح مبلمان شهری
۱/۱۴۲	۲/۲۳	دسترسی راحت افراد معلول و ناتوان به مبلمان	
۰/۸۶۳	۳/۰۳	توزیع عناصر مبلمان در سطح دریاچه	
۰/۴۵۵	۲/۹۳	جانمایی ایستگاه های اتوبوس و تاکسی در سطح خیابان	
۰/۶۲۹	۲/۰۷	کفیوش خیابان ها و پیاده رو ها	ساختار ناموزون مبلمان
۰/۷۳۸	۲/۸۷	فضای کافی برای پیاده روی و قدم زنی	
۰/۶۴۹	۲/۷۷	آلودگی های ناشی خانه های متروکه و نوشته و کاغذهای روی دیوار	
۰/۸۷۰	۱/۹۹	کارایی سیستم دفع فاضلاب و جمع آوری زباله	
۰/۷۴۸	۲/۹۶	تابلوا و علائم راهنما	زیبایی مبلمان شهری
۰/۸۷۱	۲/۵۹	شهربازی و اسباب بازی	
۰/۹۵۱	۲/۳۳	کیوسک های تلفن	
۰/۵۲۹	۲/۶۷	سایبان ها و آلاچیق ها	
۰/۹۵۰	۲/۲۴	سطل های زباله	
۱/۱۹۶	۲/۱۶	تندیس ها و نمادهای بومی	
۰/۸۲۷	۲/۰۱	آبخوری ها و وضعیت سیرویس بهداشتی	
۰/۷۵۹	۲/۷۲	نور پردازی ها	
۰/۸۴۶	۲/۴۷	صندوق های صدقه، پست و کمیته امداد	

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

۵-۲ میانگین و انحراف معیار متغیرهای توسعه فضاهای گردشگری شهری:

در جدول (۵) میانگین و انحراف معیار در ۳ بعد نقش مبلمان شهری در توسعه فضاهای گردشگری شهری بیان شده است. نتایج نشان می دهد که بیشترین نقش مبلمان بر توسعه گردشگری مربوط به متغیرهای «روحیه گردشگران» با میانگین (۴/۷۳) و انحراف معیار (۰/۴۶۷) (بعد اجتماعی_ فرهنگی) و متغیر «جذابیت افزوده در جاذبه های گردشگری» با میانگین (۴/۶۸) و انحراف معیار (۰/۵۷۹) در بعد (زیست محیطی) و همچنین «شهر سالم و زیبا» با میانگین (۴/۶۵) و انحراف معیار (۰/۵۹۷) در بعد (زیست محیطی) و «جذب و تحریک گردشگران به منطقه» در بعد (اقتصادی) با میانگین (۴/۶۵) و انحراف معیار (۰/۵۹۷) می باشند. کمترین بعد توسعه گردشگری مربوط به متغیر «شناسایی فرهنگ و پیشینه تاریخی» با میانگین (۴/۰۴) و انحراف معیار (۰/۹۰۷) در (بعد اجتماعی_ فرهنگی) و متغیر «محافظ صنایع بومی» با میانگین (۴/۰۹) و انحراف معیار (۰/۶۸۳) در (بعد اقتصادی) می باشند. بنابراین براساس جدول (۴) می توان نتیجه گرفت که میانگین نقش مبلمان شهری در توسعه فضاهای گردشگری از دیدگاه پاسخ دهندگان بیش از عدد مفروض ۳ است. مبلمان شهری در ابعاد توسعه فضاهای گردشگری شهری تاثیر بگذارد.

جدول ۵- میانگین و انحراف معیار متغیرهای توسعه گردشگری شهری

معیار	زیر معیار	میانگین	انحراف معیار
زیست محیطی	شهر سالم و زیبا	۴/۶۵	۰/۵۹۷
	جذابیت افزوده در جاذبه های گردشگری	۴/۶۸	۰/۵۷۹
	چشم نواز بودن مقصد	۴/۴۳	۰/۸۹۷
	فضای سبز پارک ها و خیابان ها	۴/۱۳	۰/۷۲۰
	فضای قابل زیستن	۴/۲۹	۰/۷۰۸
	حمل و نقل عمومی	۴/۱۵	۰/۸۴۹
اجتماعی- فرهنگی	روحیه گردشگران	۴/۷۳	۰/۴۶۷
	حس تعلق به مکان	۴/۲۳	۰/۷۹۱
	شناسایی فرهنگ و پیشینه تاریخی	۴/۰۴	۰/۹۰۷
	تعامل اجتماعی	۴/۲۵	۰/۸۲۴
اقتصادی	کیفیت اجتماعی	۴/۳۰	۰/۷۶۵
	سرمایه گذاری در مقصد گردشگری	۴/۱۸	۰/۷۸۴
	اشتغال زایی	۴/۱۱	۰/۷۹۷
	جذب و تحریک گردشگران به منطقه	۴/۶۳	۰/۶۰۵
	مزیت رقابتی در مقصد گردشگری	۴/۳۵	۰/۷۴۴
	محافظ صنایع بومی	۴/۰۹	۰/۶۸۳

منبع: مطالعات میدانی نویسندگان، ۱۴۰۰

۳-۵ ارزیابی شاخص مبلمان شهری

نتایج آزمون T در جدول (۵) نشان می دهد مقدار محاسبه شده برای مجموع ابعاد مبلمان شهری برابر با (۱۴/۱۵-) است که در سطح اطمینان بالای ۹۹ درصد معنی دار می باشد. با توجه به اینکه میانگین (۲/۳۸) و اختلاف بین میانگین مشاهده شده برابر (۵۲۰-) می باشد. کمتر از عدد مفروض ۳/۱ لذا می توان گفت که کیفیت مبلمان شهری دریاچه زریبار در مجموع ابعاد مبلمان شهری چندان مطلوب نیست و نسبتا ضعیف است و پایین تر از حد مورد نظر می باشد.

۴-۵ ارزیابی شاخص توسعه فضای گردشگری شهری:

نتایج آماره T محاسبه شده برای مجموع ابعاد توسعه فضاهای گردشگری شهری از منطقه مورد مطالعه برابر با (۱۱/۱۰۸) است. با توجه مقدار سطح معنی داری (۰/۰۰۰) می توان گفت آزمون در سطح بیش از ۹۵ درصد معنی دار است. و با توجه به مقدار میانگین (۴/۱۳) و اختلاف میانگین که برابر است با (۱۰۳۵) می باشد. می توان گفت از نظر آماری مجموع ابعاد توسعه گردشگری شهری مثبت و بالا است. مبلمان شهری می تواند بر ابعاد توسعه فضاهای گردشگری شهری موثر باشد.

جدول ۶- آزمون T تک نمونه برای نشان دادن معنا داری شاخص های مبلمان شهری و توسعه گردشگری شهری

مجموع معیار	عدد مفروض: ۳/۱					
	آماره T	درجه آزادی	میانگین	اختلاف میانگین	کران بالا	کران پایین
مبلمان شهری	-۱۴/۱۵	۲۷۹	۲/۳۸	-۵۲۰	-۱۵۹۲	-۴۴۷
توسعه گردشگری شهری	۱۱/۱۰۸	۲۷۹	۴/۱۳	۱۰۳۵	۰/۹۸۲	۱/۰۸۹

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

۵-۵ جایگاه مبلمان شهری در توسعه فضاهای گردشگری شهری

در جدول شماره (۷) با استفاده معادله رگرسیون چندگانه مرحله به مرحله (Stepwise) به تبیین متغیر وابسته می پردازد. مجموع ۵ متغیر شامل کیفیت فضا، ایمنی، جانمایی صحیح مبلمان شهری، زیبایی مبلمان شهری و ساختار ناموزون شهری به منظور تبیین متغیر وابسته (توسعه گردشگری شهری) وارد معادله شده اما چنانکه ملاحظه می شود فقط ۴ متغیر شامل زیبایی مبلمان شهری، کیفیت فضا، ساختار ناموزون مبلمان شهری و جانمایی صحیح مبلمان شهری وارد معادله رگرسیون شده اند و ایمنی از معادله کنار گذاشته شده است. همچنین نتایج جدول شماره (۷) نشان می دهد که اولین متغیری که وارد معادله شده، متغیر کیفیت فضا که توانسته است (۰/۴۰۳) درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین نماید. دومین متغیر وارده شده به این معادله متغیر زیبایی مبلمان شهری که ضریب تعیین نشان می دهد با افزوده شدن متغیرهای کیفیت فضا و مبلمان شهری به معادله (۰/۵۹۸) درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کنند. سومین متغیر وارده شده به این معادله متغیر ساختار ناموزون شهری که ضریب تعیین نشان می دهد با افزوده شدن متغیرهای کیفیت فضا، مبلمان شهری و ساختار ناموزون شهری به معادله (۰/۶۳۵) درصد از تغییرات متغیر وابسته تبیین کنند. آخرین متغیری که وارد معادله رگرسیون شده، متغیر جانمایی صحیح مبلمان شهری که در مجموع با افزوده شدن متغیرهای کیفیت فضا، مبلمان شهری، ساختار ناموزون و جانمایی صحیح مبلمان شهری به معادله (۰/۶۵۵) درصد از تغییرات متغیر توسعه فضاهای گردشگری شهری تبیین کنند.

جدول ۷- ضرایب همبستگی گام به گام (Stepwise) جهت تبیین متغیر وابسته

مراحل	متغیرهای وارد شده به مدل در هر مرحله	ضریب همبستگی (R) چندگانه	ضریب تعیین (R^2)	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار
۱	کیفیت فضا	۰/۶۳۵	۰/۴۰۱	۰/۴۰۳	۰/۶۱۳
۲	زیبایی مبلمان شهری	۰/۷۷۴	۰/۵۹۵	۰/۵۹۸	۰/۵۸۴
۳	ساختار ناموزون مبلمان	۰/۷۹۶	۰/۶۳۱	۰/۶۳۵	۰/۵۴۴
۴	جانمایی صحیح مبلمان شهری	۰/۸۱۰	۰/۶۶۰	۰/۶۵۵	۰/۵۲۶

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

نتایج ضرایب در جدول شماره (۸) نشان می دهد چهار متغیر وارد شده به معادله سطح معنی داری کمتر از ($Sig=0/05$) بوده که نشان می دهد با بیش از ۹۵ درصد اطمینان، رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته معنی دار بوده است همچنین نتایج مقادیر بتا (Beta) نشان می دهد متغیر زیبایی مبلمان شهری با ضریب استاندارد شده ۰/۸۴۳ بیشترین سهم در تبیین متغیر وابسته به خود اختصاص می دهد. بعد از متغیرهای کیفیت فضا با ضریب ۰/۵۱۹، ساختار ناموزون مبلمان ۰/۳۱۸ و متغیر جانمایی صحیح مبلمان شهری ۰/۱۷۱ مهم ترین متغیرهای وارد شده بر توسعه فضاهای گردشگری شهری دریاچه زریبار بوده است. علاوه بر این با توجه به جهت رابطه مثبت ضرایب استاندارد بتا می توان نتیجه گرفت که با افزوده شدن کیفیت عناصر مبلمان شهری بر توسعه فضاهای گردشگری شهری دریاچه زریبار افزایش پیدا می کند.

جدول ۸- ضرایب رگرسیون گام به گام برای سنجش تأثیر پذیری شاخص های مبلمان شهری بر توسعه گردشگری شهری

مدل	ضرایب رگرسیونی (B)	ضرایب رگرسیونی/استاندارد (β)	خطای استاندارد	آماره T	سطح معناداری
(ثابت)	۲/۳۰۸		۰/۳۳۶	۱۸/۸۹۰	۰/۰۰۰
کیفیت فضا	۰/۷۱۱	۰/۵۱۹	۰/۰۸۲	۹/۴۹۹	۰/۰۰۰
زیبایی مبلمان شهری	۰/۵۵۶	۰/۸۴۳	۰/۰۷۵	۶/۲۷۹	۰/۰۰۰
ساختار ناموزون مبلمان	۰/۴۴۱	۰/۳۱۸	۰/۰۶۹	۶/۳۵۱	۰/۰۰۰
جانمایی صحیح مبلمان شهری	۰/۲۸۳	۰/۱۷۱	۰/۰۶۳	۴/۴۹۳	۰/۰۰۰

منبع: نویسندگان، ۱۴۰۰.

۶- نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر تحلیل رضایت مندی مبلمان شهری (کیفیت فضا، زیبایی مبلمان شهری، ایمنی، جانمایی صحیح مبلمان و ساختار ناموزون شهری) و تأثیر آن بر توسعه گردشگری شهری دریاچه زریبار است. براساس نتایج آزمون T تک نمونه ای، مقدار میانگین عددی پنج گانه مبلمان شهری کمتر از مقدار میانگین مفروض آزمون است؛ مجموع ابعاد مبلمان شهری چندان مطلوب نیست و نسبتاً ضعیف است و پایین تر از حد مورد نظر می باشد. که در مرحله بعد، تأثیر ابعاد مبلمان شهری بر توسعه فضاهای گردشگری شهری با استفاده از رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای وارد شده توانسته اند که تغییرات وابسته را تبیین نمایند. از بین متغیرهای وارد شده به مدل متغیر زیبایی مبلمان شهری با بیشترین ضریب استاندارد شده ۰/۸۴۳ در تبیین متغیر وابسته به خود اختصاص می دهد. سپس متغیرهای کیفیت فضا، ساختار ناموزون شهری و جانمایی صحیح مبلمان شهری به ترتیب با ضریب استاندارد شده ۰/۵۱۹، ۰/۳۱۸، ۰/۱۷۱ سهم را از اثرات توسعه فضاهای گردشگری شهری منطقه مورد مطالعه داشته است. نتایج حاصل از این پژوهش با نتایج و یافته های پژوهش غریب زاده (۱۳۹۸)، شمس الدینی و نصیبی (۱۳۹۸)، شربتی و همکاران (۱۳۹۷)، حمزه و همکاران (۱۳۹۶)، ملکیان و همکاران (۱۳۹۵)، لحمیان و همکاران (۱۳۹۲)، کاظمی (۲۰۲۰)، یوسلو (۲۰۱۹)، واردنو (۲۰۱۶) و کاردانچروک و همکاران (۲۰۱۶) هم خوانی دارند به این معنی که این پژوهشگران در مطالعات خود به این نتیجه رسیده اند که مبلمان شهری (به عنوان یکی از عوامل منظر شهر)، این عامل در جذب گردشگر در مقصد تأثیر، بر زیباسازی و هویت بخشی فضاهای شهری، سلامت جسمانی و روانی شهروندان و کیفیت بخشی فضاهای شهری تأثیر دارد. بنابراین بین متغیرهای مبلمان شهری و توسعه فضاهای گردشگری شهری رابطه معنادار و مثبت وجود دارد.

با توجه به تأثیر مثبت و معنی دار مبلمان شهری و تأثیر آن بر توسعه فضاهای گردشگری شهری، به برنامه ریزان و تصمیم گیرندگان شهری و گردشگری پیشنهاد می گردد در جهت تقویت مبلمان شهری از این مقصد برای گردشگران اقدام کنند و برای ایجاد چنین مبلمان شهری بر مواردی از قبیل؛

- ❖ طراحی و استقرار مبلمان شهری متناسب با شرایط اقلیمی و فرهنگ بو است
- ❖ افزایش تعداد انواع مبلمان و بهبود کیفیت مبلمان موجود
- ❖ افزایش تنوع در عناصر مبلمان شهری با توجه به رشد و افزایش نیازهای گردشگران
- ❖ مکان گزینی صحیح مبلمان مطابق با معیارهای زیبایی شناسانه و ضوابط اصول شهرسازی با هدف کمک به خوانایی بیشتر فضای شهر
- ❖ طراحی و استقرار مبلمان به نیازهای فیزیکی و روانی شهروندان بویژه کودکان، معلولین، سالمندان توجه شود
- ❖ مکان یابی انواع مبلمان در نقاط با دسترسی آسان و رعایت فواصل مناسب در استقرار مبلمان در محدوده دریاچه زریبار

۷- منابع:

۱. آزادخانی، پاکزاد، طهماسبی کیا، زهرا (۱۳۹۵)، بررسی نقش و عملکرد مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان (مطالعه موردی: منطقه ۴ شهرداری کرمانشاه)، نشریه پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال ۷، شماره ۲۷، صص ۹۳-۱۱۰.
۲. ایستگلدی، مصطفی، خواجه نبی، فهیمه، حاجی زاده، فاضل، ستار زاده، نظام الدین (۱۳۹۸)، سنجش میزان رضایت مندی ساکنان شهری از وضعیت مبلمان شهری (مطالعه موردی: مناطق پنج گانه شهر زاهدان)، نشریه پژوهش جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دوره ۶، شماره ۴، صص ۷۵۲-۷۳۵.
۳. بصیری، مصطفی، زینالی عظیم، علی (۱۳۹۸)، تأثیر مبلمان شهری بر کیفیت محیط زیست شهری (مطالعه موردی: محدوده خیابان امام تبریز از میدان ساعت تا آبرسان)، فصلنامه علمی پژوهشی - جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، سال نهم، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۸، صص ۲۴۸-۲۲۹.

۴. پناهیده، کیوان (۱۳۹۲)، بررسی راهکارهای توسعه گردشگری شهرستان مریوان با تاکید بر طرح‌های ساختاری راهبردی، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته مدیریت جهانگردی، به راهنمایی کلتوم خلیلوند، مؤسسه آموزش عالی باختر ایلام.
۵. حمزه، فرهاد، معیتی، جواد، مرتضایی، شیدا (۱۳۹۶)، بررسی و تجزیه و تحلیل طراحی و بازطراحی مبلمان شهری در راستای زیباسازی شهری در ابعاد مختلف با تأکید بر توسعه گردشگری و پویایی اقتصادی در آستارا، فصلنامه علمی-پژوهشی جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای) سال هشتم، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۶، صص: ۱۵۳-۱۳۹.
۶. شربتی، اکبر، بدراق نژاد، اکبر، سارلی، رضا (۱۳۹۷)، تحلیل عملکرد مبلمان شهری در فضاهای شهری، مورد مطالعه: شهرگران، دو فصلنامه علمی- پژوهشی پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری، سال نهم، شماره ۲، پیاپی ۱۸، پاییز و زمستان، ۱۳۹۷، صص ۱۰۴-۹۱.
۷. شمس‌الدینی، علی، نصیبی، ساسان (۱۳۹۷)، نقش و جایگاه چیدمان مبلمان شهری در شادابی و سرزندگی فضاهای شهری (مطالعه موردی: مناطق ۱۱ گانه شهرداری شیراز)، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال ۱۰، شماره ۳۷، تابستان ۱۳۹۸، صص ۸۳-۹۶.
۸. شاه‌حسینی، پروانه، عاشور مراد، مریم (۱۳۹۵)، تحلیلی بر وضعیت مبلمان شهری منطقه ۹۱ شهرداری تهران، فصلنامه مطالعات برنامه ریزی شهری، سال ۳، شماره ۱، پیاپی ۱۳۹۴، صص ۲۳-۱۱.
۹. غلامی جوادیه، علی (۱۳۹۷)، نقش مبلمان شهری در توسعه گردشگری (مطالعه موردی یزد)، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری - بهسازی و نوسازی، به راهنمایی حسن حکمت نیا، دانشگاه پیام نور مرکز رضوان شهر.
۱۰. کارگر، بهمن، زیویار، پروانه، بحرایی، حمید (۱۳۹۵)، بررسی و ارزیابی میزان رضایتمندی شهروندان از استانداردهای مبلمان شهری (مطالعه موردی: ناحیه ۲، منطقه ۲ شهر تهران)، مدیریت شهری، شماره ۴۶ بهار ۱۳۹۵، صص ۳۲۰-۳۰۷.
۱۱. محمدی، علیرضا، پیشگر، الهه (۱۳۹۲)، تحلیل وضعیت مبلمان شهری و سنجش رضایتمندی شهروندان مطالعه موردی: حاشیه رودخانه بالیخلی چای، شهر اردبیل، مجله آمایش جغرافیایی فضا، فصلنامه علمی- پژوهشی دانشگاه گلستان سال ۸، شماره مسلسل ۲۷، بهار ۱۳۹۷، صص ۱۹-۲.
۱۲. ملکیان، محمودی، ایزدی، محمد سعید، اردکانی، سهیل سبحان (۱۳۹۵)، اهمیت فضاهای همگانی شهری در توسعه پایدار گردشگری شهری (مطالعه موردی: منطقه یک شهر همدان)، علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره هجدهم، ویژه نامه شماره ۳، زمستان ۵۳۳، صص ۲۵۳-۲۳۹.
۱۳. مبارکی، امید، پیرخضریان، سمیه (۱۳۹۷)، ارزیابی میزان رضایتمندی شهروندان از مبلمان شهری (مطالعه موردی: شهر مریوان)، فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، سال ۱۰، شماره ۳۳، بهار ۱۳۹۷، صص ۴۰-۳۰.
۱۴. محمودی، حمید، علیمردانی، مسعود (۱۳۹۴)، نقش مبلمان شهری در ارتقای کیفیات بصری و زیبایی شناختی پیاده راه‌های ساحلی (مطالعه موردی: پیاده راه‌های ساحلی شهر بوشهر)، فصلنامه معماری شهر پایدار، سال ۳، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۴، صص ۴۶-۳۲.

1. Bulut, Y., & Atabeyoğlu, Ö. (2007). *Fountains as urban furniture in historical urban structure and usage culture: Erzurum city case*. *Building and Environment*, 42(6), 2432-2438.
2. ERTÜRK, E. U.-A. E. B. (2019). *TARİHİ Çevrede Kent Mobilyalarının Tasarımına Bir Yaklaşım: Safranbolu Örneği*. *Turkish Studies-Social Sciences*, Volume 14 (Volume 14 Issue 4), 1841-1866.
3. Firdevs, G. (2013). *Street Furniture and Amenities: Designing the User-Oriented Urban Landscape*. In

- Advances in Landscape Architecture.
4. Harris, C. W. (Charles W., Dines, N. T., & Brown, K. D. (1998). *Time-Saver Standards for Landscape Architecture*. McGraw-Hill Education - Europe, 1(1), 944.
  5. Kazemi, A., Rezaei, H., & Shahbahrami, F. (2020). *Determination and Ranking of Cityscape Factors Effecting on Tourism Development* (Emphasizing Urban Furniture). 2, 66–75.
  6. Nigro, H. O., & González Císaro, S. E. (2016). *The citizen satisfaction index: Adapting the model in Argentine cities*. *Cities*.
  7. Postma, A., Buda, D. M., & Gugerell, K. (2017). *The future of city tourism*. In *Journal of Tourism Futures* (Vol. 3, Issue 2, pp. 95–101.
  8. Wardono, P., & Soelami, F. X. N. (2016). *Effects of Luminous Furniture on Mood*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*.
  9. Ziyadee, M. (2018). *Assessment of urban identity through a matrix of cultural landscapes*. *Cities*, 74, 21–31.
  10. Bulut, Y., & Atabeyoğlu, Ö. (2007). *Fountains as urban furniture in historical urban structure and usage culture: Erzurum city case*. *Building and Environment*, 42(6), 2432–2438